

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Wessem

Louwe Kooijmans, L.P.

Citation

Louwe Kooijmans, L. P. (1985). Wessem. Retrieved from
<https://hdl.handle.net/1887/2857>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/2857>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Maasbree (afb. 11.1-9)

In februari meldde W. Vossen uit Kesseleik de vondst van IJzertijd-aardewerk op een akker juist binnen de gemeente Maasbree, bij Baarlo. Een verkenning ter plaatse leerde dat de betreffende akker was diepgeploegd tot ongeveer 60 cm beneden maai-veld. Daarbij was de complete inhoud van een afvalkuil aan het oppervlak en in de ploegvoor terecht gekomen. In de onmiddellijke omgeving is wel enig, maar niet zeer veel ander materiaal op het oppervlak aangetroffen.

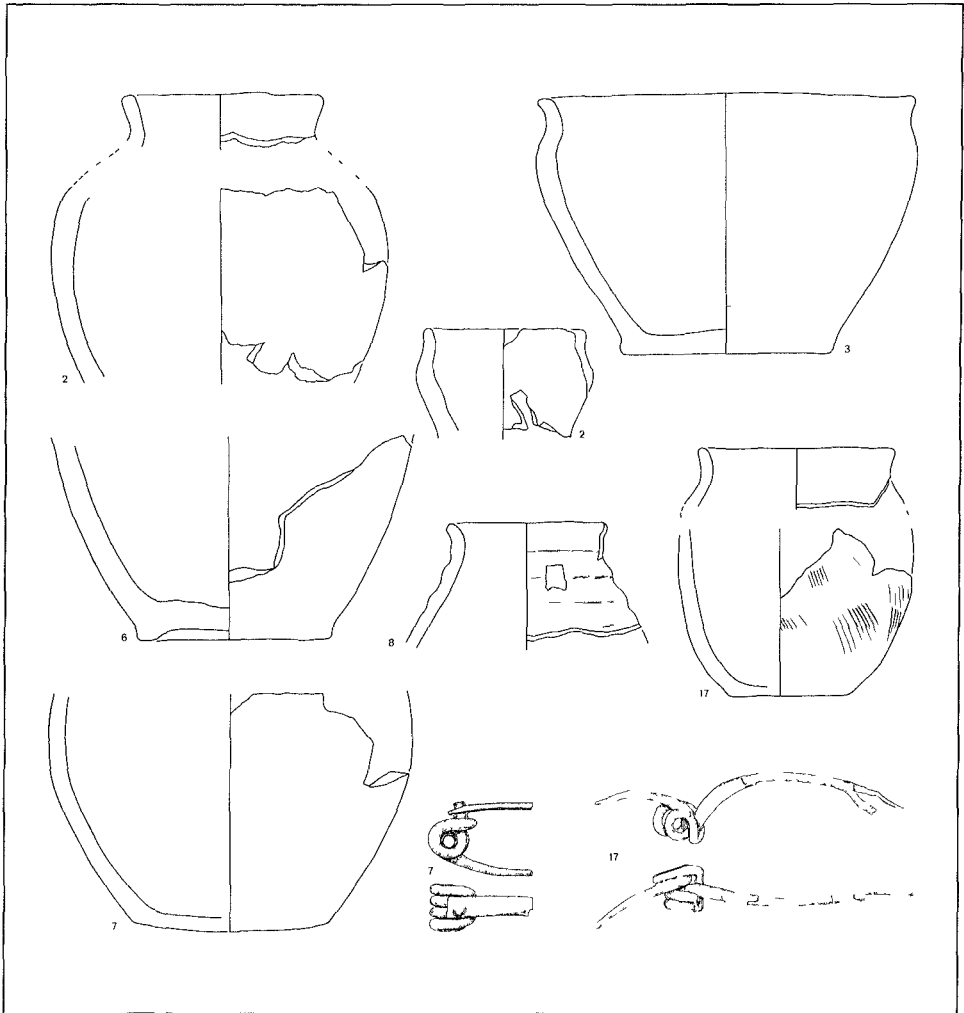
De scherven, waarvan een aantal karakteristieke randprofielen zijn afgebeeld, zijn grotendeels besmeten en onversierd. Enkele stukken hebben groeflijnen en ook kamversiering en vingertopindrukken op de rand komen voor. Uitzonderlijk is de rand van een dunwandig gepolijste kom (afb. 11.8) die juist boven een waarschijnlijk scherpe wandknik is afgebroken. Het materiaal bevat overigens meer gepolijst aardewerk met scherpe twee- en soms driedelige wandprofielen. Daarnaast komen tonvormen en nogal veel schalen voor. Het complex valt het best te plaatsen in de Midden IJzertijd.

Wessem (afb. 12)

Tijdens de uitvoering van opgravingen te Linne en Posterholt meldde T. Heymans te Weert op 5 september 1984, dat bij het bedrijf 'Wessem BV' te Wessem crematies en urnen waren gevonden. Een aantal daarvan was reeds door hem geborgen. In overleg met de provinciaal archeoloog werd de volgende dag een verkenning ingesteld, waarbij kon worden vastgesteld dat ter plaatse een klein crematiegrafveld grotendeels was verstoord en dat een systematische opgraving weinig zin had.

De vindplaats ligt in het Maasdal, vlak naast de rivier, en bezit een ondergrond van vrij zware Maasafzettingen. Aan beide zijden ten oosten en ten westen van het aldaar gevestigde bedrijf waren reeds enige weken tevoren twee bouwputten opengetrokken van circa 80 cm diepte. Drie weken zomerweer had de bodem steenhard doen uitdrogen. De beide dagen die de verkenning duurde werd de bovenlaag door enkele malse buien in modder herschepen. Ondanks deze bezwaarlijke condities werden verspreid in beide putten, maar vooral in twee concentraties ter weerszijden van het bestaande bedrijf, 21 crematiebijzettingen herkend en in kaart gebracht, waarvan 15 in de westput en 6 in de oostput. Deze waren merendeels in het opengetrokken vlak zichtbaar door de bij de regen blootgespoelde witte stukjes crematie. Er moet rekening mee gehouden worden dat ondieper ingegraven crematies ongezien vergraven zijn en dat dieper ingegraven bijzettingen niet herkend zijn. Het kaartbeeld lijkt er evenwel op te wijzen, dat we met twee uiteinden van een vrij goed te begrenzen grafveldje te maken hebben. De directeur van het bedrijf deelde desgevraagd mede, dat er bij de bouw van het bedrijf in het tussenliggende gedeelte inderdaad urnvondsten waren gedaan. Daarover was overigens niets naders meer te achterhalen. Dit materiaal is waarschijnlijk verloren gegaan.

Rond geen van de bijzettingen zijn omringende structuren waargenomen. In acht gevallen betreft het een crematie zonder enig geassocieerd archeologisch materiaal. In vijf van deze gevallen is er meer dan 100 g crematie verzameld, op grond waarvan

Afb. 12. Wessem; aardewerk schaal 1:4, fibulae schaal 1:2; tek. IPL.

tenminste deze graven als urn- en bijgiftloos opgevat moeten worden. In acht gevallen werden er bij de crematie enkele scherven aangetroffen. Het gaat daarbij in het algemeen om kleine, onverbrande scherven van handgevormd, niet met steen verschaald aardewerk. In één geval bezitten de scherven een *Besenstrich*-versiering, in één geval zijn de scherven secundair verbrand, één scherf is een randscherf van een Romeins, ruwwandig bakje en er is eenmaal tevens sprake van een slingerkogel of 'urneneitje'. In deze categorie gaat het meestal om vrij geringe hoeveelheden crematie, waardoor het niet uit te sluiten is dat de scherven in sommige gevallen de laatste resten zijn van oorspronkelijk aanwezige, weggegraven urnen.

Bij vijf crematies zijn resten van urnen en bijgiften vastgesteld: vijfmaal een urn of de resten daarvan en tweemaal de resten van een bijpotje (afb. 12), tweemaal slin-

gerkogels (resp. één en twee stuks), tweemaal een fibula en eenmaal een wandscherfje van Romeins aardewerk. Van deze zeven stuks vaatwerk zijn er drie geheel of gedeeltelijk secundair verbrand. Als losse vondsten zijn uit de bouwputten behalve enkele scherven nog elf complete en vijf incomplete slingerkogels geborgen, met gewichten van 20 tot 25,4 gram. Deze kunnen zeer wel bij een van de gedocumenteerde bijzettingen hebben behoord.

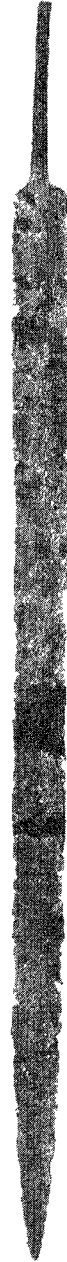
De datering van het grafveldje levert wel enige problemen. Het handgevormde aardewerk is niet beter te dateren dan later dan de Vroege IJzertijd. Het ontbreken van tonvormen wijst eerder op Late- dan op Midden IJzertijd. De opvallend frequente slingerkogels horen eveneens in Midden- en Late IJzertijd thuis. Een van beide fibulae is een bronzen draadfibula volgens laat-La Tène-schema, te dateren vanaf eind 2e eeuw v. Chr. (afb. 12.17). De andere, slechts gedeeltelijk bewaarde fibula is van ijzer en is op grond van de vorm van de veer in de Late IJzertijd te plaatsen (afb. 12.7). Deze bijzondere vondst werd op zeer deskundige wijze uit een roestklompje vrijgemaakt en geconserveerd door J. Kempkens te Roermond, waarvoor wij hem op deze plaats graag bedanken. Het gewicht dat aan beide Romeinse scherfjes toegekend moet worden is moeilijk te bepalen. Zij zouden erop kunnen wijzen dat het gebruik van het grafveld tot in de Romeinse Tijd doorloopt maar evenzeer kunnen zij als latere intrusie worden opgevat. Zou het hele grafveldje niet in de Late IJzertijd moeten worden gedateerd, dan lijkt dit toch zeker grotendeels het geval te zijn.

De afmetingen van het grafveldje bedragen circa 20 × 50 m. De waarnemingen van 1984 extrapolierend zal het oorspronkelijke aantal bijzettingen eerder boven dan onder de honderd hebben gelegen. (L.P. Louwe Kooijmans/E. Smits).

Roermond (afb. 13)

Een derde belangrijke baggervondst uit de hierboven (p. 158) al genoemde collectie Mulder is in 1965 of iets eerder gevonden in het grote baggergat bij Ool, gem. Roermond. Het betreft een 84 cm lang, goed geconserveerd ijzeren zwaard. De angel is 12 cm lang, de kling heeft een grootste breedte van 3,9 cm en de maximale dikte van de lensvormige doorsnede is 4,8 mm. De sneden verlopen nauwelijks parallel maar buigen over vrijwel de hele lengte van de kling naar elkaar toe, hetgeen impliceert dat het om een steekzwaard en niet om een slagzwaard gaat.

Het zwaard van Ool kan worden gedateerd in de Late IJzertijd en, vanwege zijn lengte, in de laatste fase daarvan. Het is direct vergelijkbaar met een eveneens ca. 1965 gevonden La Tène-zwaard (Roermond-Hatenboer), dat in 1982 onder de aandacht kwam en is nu al het derde exemplaar uit het einde van de IJzertijd dat bij Roermond is opgebaggerd (Willems 1983, p. 242 en afb. 31.1).

Afb. 13. Roermond; schaal 1:5.